

A 293
KEILLERSKA
SAMLINGEN

30. 8. 88.

EVA HANSEN

Keillerska samlingen

James Keiller har genom sitt giftermål med Alice Lyon blivit det samlande namnet för de arkiv och delar av arkiv, som bildat den Keillerska samlingen. Alice Lyon var dotter till Carolina Gustava Zachau, i sitt andra äktenskap gift med August Röhss, i hennes äktenskap med J P H Lyon. Genom Alice Lyon kom de handlingar som tillhört familjen Röhss att ingå i Keillerska samlingen.

De handlingar som tillskrivs Fredrik Teodor Barck har genom Alexander Keillers medverkan kommit att ingå i samlingen. F T Barck och Alexander Keiller hade gemensamma affärsintressen, huvudsakligen gruvor, och ingick i samma bolagsstyrelser.

Keillerska samlingen förvarades på Gövik i Sürö och överlämnades av AB Göteverken åren 1962-1965 (105/62) till landsarkivet.

Samlingen består av följande delarkiv:

A. August och Carolina Röhss arkiv

Johan Anders August Röhss född 20/7 1836 i Göteborg. Död 21/10 1904. Han drev tillsammans med brodern Wilhelm, efter faderns död 1858, familjens järn- och trävarufirma. Efter broderns död år 1900 blev han ensam ägare. Carolina Gustava Zachau f. 1839, tidigare gift Lyon, blev 1898 hans hustru.

August Röhss donerade en stor summa pengar och medverkade på så sätt till inrättandet av Röhsska Muséet. Arkiven omfattar åren 1859-1918 och består huvudsakligen av kopieböcker och räkenskaper samt vissa ämnesordnade handlingar.

B. Wilhelm Röhss & Co:s arkiv

Carl Wilhelm Christian Röhss född 2/7 1834 i Göteborg. Död 10/1 1900.

1857 blev han faderns kompanjon i firman Wilhelm Röhss i Göteborg. 1899 avsade han sig alla uppdrag och drog sig tillbaka.

Efter hans död donerades en summa pengar som, kompletterade av brodern Augusts donation, gjorde det möjligt att bygga ett konstslöjdmuséum, Röhsska, i Göteborg.

Arkivet omfattar åren 1874-1903 och består huvudsakligen av korrespondens och räkenskaper samt vissa ämnesordnade handlingar.

C. Fredrik Teodor Barcks arkiv

Fredrik Teodor Barck född 20/7 1821. Död 14/11 1887.

Han beskrivs som handlande i Göteborg; och var medlem av bolagsstyrelsen för Sebastianbolaget och Kaveltorps AB. Detta medlemskap hade Fredrik Teodor Barck gemensamt med Alexander Keiller.

Alexander Keiller född 1/7 1804 i Dundee i Skottland. Död 27/3 1874 i Göteborg.

Han flyttade 1826 till Göteborg från Skottland. I Göteborg grundade Alexander Keiller en mekanisk verkstad som tidigt blev inriktad på varvsrörelse.

1858 köpte han största delen av Kaveltorps gruvor samt senare även Schisshytte och Rämshyttans bruk.

Arkivet omfattar åren 1846-1885 och består huvudsakligen av kopieböcker och ämnesordnade handlingar rörande gruvor.

D. Särö AB:s arkiv

Särö egendom är belägen vid havet c:a 1 mil från Kungsbacka. Den var kronohemman 1651 då Hans Makleer på Gåsevadholm övertar egendomen från kronan. 1666 såldes den till Marcus Larsson på Vallda, vars dotter fru Lejoncrantz 1669 utverkade säterifrihet på egendomen.

1839 uppfördes ett badhus och Särö etablerade sig som badort. Där fanns möjlighet till varma saltsjöbad med eller utan dusch, gyttjebad och kalla bad i sjön. Det fanns även möjlighet att hyra in sig och bo på platsen. 1857 kan konstateras att verksamheten har utökats betydligt, kanske beroende på de förbättrade kommunikationerna.

1892 övertogs rörelsen av ett nybildat bolag Särö AB, som företar en del förändringar och renoveringar. 1897 upplöstes bolaget och Särö egendom styckas. Själva badanläggningen består dock och försäljs 1917 till ett nytt Särö AB. 1927 härjas anläggningen av brand, restaurangen med omliggande byggnader brinner ned, och 1928 brinner Lusthuset. Efter detta träder Särö AB 1929 i likvidation.

Arkivet omfattar åren 1692-1922 och består huvudsakligen av räkenskaper och ämnesordnade handlingar rörande Särö egendom.

E. Hösbo Tomt AB:s arkiv

Arkivet omfattar åren 1903-1910 och består huvudsakligen av räkenskaper och ämnesordnade handlingar.

		Period
1	1903-1903	24/12 1903 - 19/6 1904
2	1904-1904	19/6 1904 - 28/1 1905
3	1905-1905	19/6 1905 - 26/7 1906
4	1906-1906	26/7 1906 - 22/6 1907 August Åkerström's arkiv 1905-1906
5	1908-1912	28/3 1908 - 28/6 1912
6	1912-1916	28/6 1912 - 5/1 1916